

jsou uváděny podrobněji i faktické výzkumné priority a uvažovány organizační struktury pro jejich zajištění (např. mezinárodní centra excelence, propojující nejlepší evropské laboratoře v dané oblasti výzkumu, otázky kooperace a komunikace apod.) i nárůst finančních investic do této oblasti (stamiliony eur).

Komentář může být veden z velmi rozdílných úhlů pohledu. Ten pragmatický postřehne racionální ekonomické obavy Evropy i frustraci vědeckých osobností základního výzkumu této oblasti a firem s biotechnologickými programy. Trhy i širší zázemí základního výzkumu se odstěhovaly z Evropy za oceán. Tedy i lobbování, které by mělo zastavit tento exodus, zařadit zpětný chod. S ním spojené zaměření na praktické využití sofistikovaně získaných výsledků a poukaz

na rostliny jako tovarny 21. století: na technické materiály, energetické zdroje i farmaka. V kontextu molekulární biologie se ozývají zapomenuté názvy — obilniny, olejninny, luštěniny. Novým prvkem je uvádění širšího rámce nezbytnosti těchto programů. Na jedné straně hrozivá demografická situace nejbližších dekád a na druhé nezbytnost šetrných environmentálních přístupů v zemědělství. Nejsou uváděny, a to je sympatické, jen jako kamufláž lobbistických cílů, ale jsou zabudovány do reálných programů. Je zájmem Evropy, aby její biotechnologie pomohly potravinové soběstačnosti třetího světa, je v zájmu Evropy, aby intenzivní zemědělská výroba nezničila její přírodní prostředí. Autoři návrhu platformy jsou si dobře vědomi nezbytnosti politického a společenského konsenzu a opakovaně upozorňují na

nutnost jednoznačného legislativního záze-
mí, jež vytvoří průhledné regulativy a nabídne i široký trh s uplatněním alternativních možností. Draze zaplacené poučení. Současný stav světa zrcadlí okolnost, že se v podkladových materiálech setkává informace o 600 milionech lidí trpících v současném světě hladomorem s potřebou podporovat a dále pěstovat evropské kulinařské preference. Nebudme jízliví, spojitost platformy tím není narušena.

Pro nás doma pak i příležitost. Ten vlak dosud stojí ve stanici a možno nastoupit. Předpokládali jsme, že jednou přijede, zaskočilo nás, že tak brzy. Pro domácí politiky doufejme i poučení, že ta Evropa není jen velkým jarmarkem partikulárních zájmů a dovede jednat v souladu a snad i občas nesobecky.

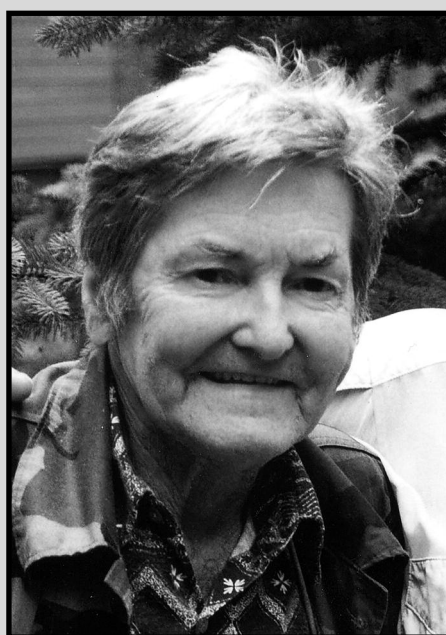
Za významným zoologem Ludkem J. Dobrorukou

Všechny překvapila smutná zpráva, že 4. července 2004 náhle navždy odešel významný český zoolog RNDr. ing. Luděk J. Dobroruka.

L. J. Dobroruka se narodil 20. 10. 1933. V letech 1951 až 1956 studoval na Přírodovědecké fakultě UK v Praze, kde obhájil doktorát; na Agronomické fakultě VŠZ v Praze získal ještě titul inženýra (1973–1978). Zabýval se zvláště systematickou zoologií bezobratlých i obratlovců a později rovněž etologií.

Původně se věnoval studiu stonožek (*Chilopoda*) a stonoženek (*Symphyla*), nejen v evropském, ale i světovém měřítku. Popsal řadu nových druhů. Zabýval se výzkumem stonožek Mohelské stepi, stonoženek Olomouckého kraje a dalších oblastí bývalé Československé republiky. Popsal řadu druhů stonožek ze sběrů z tehdejšího Belgického Konga, z Gruzie, Čadu, Tchaj-wanu, ze střední Afriky, z Íráku, Řecka, Kréty, Brazílie a dalších zemí. Určoval stonožky pro světová muzea. Rovněž se zabýval studiem pavouků čeledi skákavovitých (*Salticidae*). Podílel se na publikaci Klíč zvířeny ČR (1959), kde zpracoval drobnušky (*Paupoda*) třídy stonožkoviců. V r. 1961 vydal publikaci Hundertfüßler (*Chilopoda*) v knižnici Die neue Brehm-Bücherei (Lutherstadt). O stonožkách a stonoženkách publikoval desítky dalších vědeckých prací.

Po ukončení vysokoškolských studií na PřF UK pracoval krátký čas v Národním muzeu v Praze v oddělení bezobratlých a poté (1956) nastoupil jako asistent-kurátor do pražské zoologické zahrady. V Zoo Praha působil především na úseku kopytníků (1956–1982, s tříletým přerušením po r. 1972). Věnoval se studiu kopytníků, ale také primátů a dalších skupin savců, zvláště systematicce levhartů. O levhartech publikoval (1962–1972) řadu vědeckých prací, např. v Zeitschrift für Säugetierkunde, Zoologischer Garten nebo Zoologi-

sch Anzeiger. V knižnici Zvířata celého světa (SZN, Praha 1979) vyšla jeho publikace Poloopice a opice. Podílel se i na knize Domácí zvířata v knižnici Světem zvířat (SNDK, 1965), kde zpracoval kapitoly ovce, kozy, parohatí, velbloudi, lamy, psi a kočky.

Intenzivně studoval čel. jelenovité (*Cervidae*) a turovité (*Bovidae*) a zvláště podčeledi „antilop“. Zabýval se studiem domestikace antilopy losí (Agriculture Tropica and Subtropica, 1973).

Řadu pojednání o savcích publikoval i v časopise Živa, např. Savci pražské zoo (1971) a Pásovcí (1972), 10dílný seriál o antilopách (1987–1988), zajímavý byl též čtyřdílný seriál Zemní savci (1981–1982). Pro Živu připravil 26 článků.

V letech 1972–1975 a pak 1982–1991 byl vědeckým pracovníkem ve východočeské Zoo Dvůr Králové n. L. Za svého působení v této zoo se zúčastnil s ředitelem J. Vágnerem několika expedic do Afriky, zvláště do Zambie a Keni, kde řídil odchvy divokých zvířat pro zoologické zahrady. „Vyšetřil“ si tu i čas na pozorování a studium zdejších živočichů, o čemž svědčí odborná pojednání o tamní fauně, např. Chilopoda from Kenya v Revue de Zoo-

logie et de Botanique Africaine (1973), Schwarze Springböcke, *Antidorcas marsupialis* (antilopa skákavá) v Zoologischer Garten (1974). Za svého působení v Zoo Dvůr Králové n. L. byl autorem nebo spoluautorem 10 plemenných knih (1983–1990) ohrožených druhů antilop, např. vodušky červené (*Kobus leche*), v. jelenovité (*K. elipsiprymnus defassa*) či v. abok (*K. megaceros*) a dalších druhů vzácných antilop.

L. Dobroruka se uplatnil i jako úspěšný překladatel. Přeložil sedm odborných publikací, známé jsou např. Velká kniha o kočkách od D. Taylora (1992) a od téhož autora Velká kniha o psech (1991).

Věnoval se dlouhodobě rovněž pedagogické a výchovné činnosti. Za svého působení v Zoo Praha přednášel na škole pro chovatele cizokrajných zvířat a pro studenty napsal několik učebnic Chovatelství cizokrajných zvířat (SZN, 1984–1989). Podílel se na vypracování učebnic přírodopisu I, II a III pro 6. až 8. ročník základní školy (Praha, Scientia, 1997–1999). Vedl i řadu diplomových prací studentů.

Jeho pedagogická činnost však nespočívala pouze v přípravě učebnic. Od r. 1980 vedl práce v biologických soutěžích, v letech 1983 až 1984 vytvořil a realizoval naučné výchovné programy pro nevidomé a slabozraké děti. Stal se zakladatelem Klubu Natura (1992), jehož snahou bylo vyhledávání a rozvíjení mladých přírodovědných talentů.

Intenzivně se věnoval také kynologii. Vydal několik knih o psech, např. v r. 1990 v pražském nakladatelství Aventinum The illustrated Guide to Dogs (do r. 2001 vyšla i francouzsky, španělsky, německy, polsky a česky). Z psích plemen mu učarovali především kokršpaněle, v r. 2002 nakladatelství Vašut Praha vydalo jeho publikaci Kokršpaněl, kde shrnul vše o tomto psím plemenu, které znal dobře i z vlastních zkušeností — měl jejich chovnou stanici.

Zmínil jsem se jen o části jeho odborných prací a činnosti. Luděk Dobroruka byl všestranným zoologem a jeho znalosti byly vynikající v mnoha oborech. I v důchodu intenzivně pracoval, právě připravoval další publikaci o šelmách, které miloval. Žel knihu už nedokončil. Zanechal však po sobě rozsáhlé zoologické dílo, které přispěje k výchově dalších přírodovědců.

Jiří Felix